

de). Det store flertal kan ikke få løst op for problemerne i et sådant omfang, at de kan vende tilbage; men må hjælpes til plads på ungdomspension, i familiepleje; eget værelse, alternativ institution eller andet. Døgntakten føler stærkt mangelen på en anbringelsesmulighed mellem ungdomspension og familiepleje. Ungdomsbolig inden for familiens boligområde (fleksibelt byggeri) ville ofte være en løsning, men findes praktisk taget ikke.

At dømme efter døgntaktens erfaringer (som altså knytter sig til de større børn), er det psykiske klima et stadig større problem sammenlignet med fysisk vold.

Som praksis er herhjemme, er det imidlertid i alt væsentligt kun grov og gentagen fysisk vold, der medfører fortabelse af forældremyndigheden.

Krisecentre og beredskabsfamilier overalt

Hvis man går ud fra kapaciteten (8 pladser) på døgntakten i København, er der selvfølgelig ikke basis for permanente krisecentre i ret mange byer her i landet.

Det er imidlertid klart – og erkendt af døgntakten – at den kun dækker en lillebitte flig af den del af isbjerget, der stikker op. En egentlig forebyggende funktion forudsætter, at der opnås kontakt i en langt tidligere fase, før problemerne er gået i hårdknude. Lykkes det, betyder det samtidig helt andre tal for behovet.

Da det er vigtigt, at krisehjælpen findes inden for ikke alt for store afstande, vil der dog være lokalsamfund, som ikke kan »bære« et egentligt krisecenter med blot en eller to pladser permanent. For sådanne områder foreslås det at sikre hjælpeforanstaltningen gennem beredskabsfamilier.

Principielt må det fastholdes, at hjælpeforanstaltningerne skal dække hele landet. Den nuværende tilstand, hvor henvendelser, som i København ville medføre ophold i døgntakten, i f.eks. Esbjerg medfører, at det pågældende barn sendes hjem til forældrene og de uløste problemer, kan ikke godtages. Børns rettigheder og beskyttelse må ikke være underkastet en sådan vilkårlighed.

Risikoen for »misbrug«

Det kan tænkes, at nogen vil indvende, at krisecentrene kan føre til misbrug af f.eks. bekvemmelighedshensyn. At småbørnsforældre, som f.eks. bare skal ud og møre sig, kan foregive at være på birstepunktet og opnå bekvem parkering af ungerne på krisecentret.

Det ville være en lykke, hvis det blev problemet. Problemet bliver langt snarere at indarbejde

en så nogenlunde afslappet holdning til det at søge hjælp, at det sker tidligt nok til, at problemerne kan klares ved en begrænset hjælpeindsats og alvorligere problemer forebygges.

Om risikoen for, at større børn skulle udnytte krisecentrene i en magtkamp med forældrene, henvises til bemærkningerne til punkt 4.

Til punkt 4

I konfliktsituationer er det ikke fremmede for løsningsmulighederne, at der i de mest tilspidsede forhold kun er to ekstreme muligheder at vælge imellem: *enten* håndhæves forældremyndigheden kategorisk, om nødvendigt ved tvangstilbagelevering af barnet, når det i fortvivlelse og desperation er løbet hjemmefra, *eller* også frakendes forældremyndigheden fuldstændig, om nødvendigt ved tvangsfjernelse af barnet.

Børn er i almindelighed fantastisk solidariske med deres forældre. Der skal overordentlig meget til, før de ønsker at stikke af fra det hele. Og med de vilkår, det sker under, siger det sig selv, at det ikke er noget, børn gør for sjov.

Det ville være gunstigt for de opsøgende og forebyggende muligheder, hvis barriererne var mindre, således at man i en tidligere fase af konfliktudviklingen fik kendskab til, at noget var begyndt at gå skævt. Krisecentrene skulle gerne bidrage hertil.

Men som det er i dag, har hverken børnene eller krisecentret eller myndighederne mulighed for at lade tingene falde lidt til ro, medmindre forældrene er indforstået. Når et barn opsøger døgntakten, skal forældrene straks underrettes (hvilket selvfølgelig er helt rimeligt), og kun hvis de giver deres tilladelse, kan barnet blive der nogle dage, uanset om barnet selv ønsker det og medarbejderne – herunder lægen – anbefaler det som værende bedst for barnet.

Forslagsstillerne finder, at barnet bør have ret til en midlertidig separation, f.eks. op til 14 dage, uden at forældrene kan modsætte sig det, når de informeres om barnets opholdssted. Denne ret bør principielt være uden aldersgrænse, da de forhold, som kan gøre tilværelsen uudholdelig for barnet, kan opstå på alle alderstrin; men retten kan evt. suppleres med aldersbetingede krav om et rimeligt voksenopsyn.

I praksis er det som nævnt altovervejende de 13–17-årige, det drejer sig om. Lykkes det at gøre de under punkt 3 foreslåede krisecentre til de steder, krisestuede børn først og fremmest opsøger, ses der ikke at være berettiget grund til bekymring